Gemeente Amsterdam

DB

Voordracht voor DB Stadsdeel Centrum van 04 november 2025

Portefeuille: Monumenten en Erfgoed (52)

Agendapunt: A1

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Instemmen met het toekennen van de status van gemeentelijk monument aan Haarlemmerdijk 146.

Het dagelijks bestuur Stadsdeel Centrum besluit

Het dagelijks bestuur van stadsdeel centrum besluit:

1. Kennis te nemen van de aanvraag van Vereniging Vrienden van de Amsterdamse Binnenstad d.d. 14 februari 2024 (bijlage 01);
2. Kennis te nemen van de beschrijving van Monumenten en Archeologie (bijlage 02);
3. Kennis te nemen van het positieve advies van de Commissie Omgevingskwaliteit (bijlage 03);
4. Kennis te nemen van de ingediende zienswijze en de beantwoording ervan (bijlage 04a-04B);
5. Kennis te nemen van de contour (bijlage 05);
6. Te besluiten de status van gemeentelijk monument toe te kennen aan Haarlemmerdijk 146.

Kernboodschap

Het dagelijks bestuur van stadsdeel Centrum besluit de status van gemeentelijk monument toe te kennen aan Haarlemmerdijk 146. Aanleiding is de aanvraag van de Vereniging Vrienden van de Amsterdamse Binnenstad. Het dagelijks bestuur volgt in haar besluit het positieve advies van de Commissie Omgevingskwaliteit.

Bestuurlijke achtergrond

Op 10 december 2024 heeft het dagelijks bestuur van stadsdeel Centrum besloten de procedure aanwijzen gemeentelijk monument voor deze panden te starten en voorbescherming op te leggen.

Bestuurlijke prioriteit

n.v.t.

Wettelijke grondslag

De aanwijzing van een gemeentelijk monument is op basis van de Erfgoedverordening Amsterdam (artikel 3 lid 1) een bevoegdheid van het College van B&W. Deze bevoegdheid is gemandateerd aan het DB (zie Bevoegdhedenregister, onder E5): het dagelijks bestuur is bevoegd tot het aanwijzen, intrekken en wijzigen van een aanwijzing van een gemeentelijk monument (mandaat van het college an het DB).

Onderbouwing besluit

Ad 1. Vereniging Vrienden van de Amsterdamse Binnenstad heeft op 14 februari 2024 het dagelijks bestuur verzocht de status van gemeentelijk monument toe te kennen (bijlage 01). Aanleiding is dat het pand werd aangeboden op funda.nl. Uit de fotos blijkt dat het pand een zeer gaaf interieur uit de bouwtijd heeft - en lijkt om die reden een vergeten monument. Voor een niet beschermd pand brengt wisseling van eigenaar altijd een zeker risico met zich mee in die zin dat er dan mogelijk

interieurelementen verdwijnen. De zeldzaamheid en gaafheid van de hier aanwezige waarden rechtvaardigen volgens Vereniging Vrienden van de Amsterdamse Binnenstad een monumentenplaatsing. Alhoewel er geen directe aanwijzing is dat het interieur wordt bedreigd, achtten wij het toch wenselijk stappen te ondernemen ter voorkoming hiervan, aldus Vereniging Vrienden van de Amsterdamse Binnenstad in hun aanvraag.

Ad 2. Monumenten en Archeologie heeft bijgevoegde beschrijving (bijlage 02) opgesteld. Het pand beschikt over architectonische waarde, een hoge mate van zeldzaamheid, stedenbouwkundige waarde, cultuurhistorische waarde en een redelijk gaaf bewaard gebleven exterieur en herkenbaar interieur met een zeer rijke voorkamer.

Ad 3. De Commissie Omgevingskwaliteit adviseert op 26 augustus 2024 Haarlemmerdijk 146 te beschermen als gemeentelijk monument, vanwege de stedenbouwkundige, architectonische en cultuurhistorische waarde. De zorgvuldig ontworpen 19de-eeuwse voorgevel met winkelpui uit 1916 is een representatief onderdeel van deze historische winkelstraat. De meerwaarde, die bescherming als monument rechtvaardigt, ligt met name in de combinatie van deze pui met de unieke en gaaf bewaarde interieurafwerking op de eerste verdieping, waaronder een rijk uitgevoerd gepolychromeerd plafond. Vanwege de ornamenten die verwijzen naar de opdrachtgeefster van de verbouwing uit 1891, heeft deze afwerking ook zeldzaamheidswaarde.

Ad 4. Op het verzoek om zienswijzen (d.d. 13 december 2024) deed de voormalig eigenaar (d.d. 22 januari 2024) een beroep om uitstel van de reactieperiode tot 15 maart 2025. Reden was de wisseling van eigenaar en dat de nieuwe eigenaar na de overdracht op 5 maart 2025 dan de gelegenheid zou krijgen een zienswijze in te dienen. Op 24 januari 2025 is gezien de geplande eigendomsoverdracht een verontschuldiging voor een termijnoverschrijding van de zienswijze gegeven met als deadline 15 maart 2025.

De binnengekomen zienswijze bijgevoegd in bijlage 04A (d.d. 14 maar 2025) en gaf Monumenten en Archeologie opnieuw de gelegenheid te vragen de locatie te bezoeken. Dit omdat het verzoek om locatiebezoek door de voormalig eigenaar (26 februari 2024) niet was gehonoreerd.

Op 7 mei 2025 bezochten een architectuurhistoricus en bouwhistoricus van Monumenten en Archeologie het pand op uitnodiging van de nieuwe eigenaar. Het locatiebezoek bevestigde de geconstateerde waarden zoals opgenomen in de beschrijving van Monumenten en Archeologie (bijlage 02). Enkel de dakbedekking was onjuist geïnterpreteerd en is in de aanwijzingsbeschrijving aangepast. Dit doet dat geen afbreuk aan de monumentwaarde van het pand als geheel. Zie voor de nota van beantwoording op de zienswijze bijlage 04B.

Ad 5. Het dagelijks bestuur van stadsdeel Centrum besluit, in lijn met het positieve advies van de Commissie Omgevingskwaliteit en de door Monumenten en Archeologie geconstateerde monumentale waarden, de status van gemeentelijk monument toe te kennen aan Haarlemmerdijk 146.

Advies en afstemming

De Commissie Omgevingskwaliteit heeft op 26 augustus 2024 positief geadviseerd op het al dan niet aanwijzen van Haarlemmerdijk 146 als gemeentelijk monument.

Duurzaamheid

Het besluit helpt bij onze doelen voor duurzaamheid. Het besluit zorgt voor:

- Minder uitstoot van broeikassen (klimaatneutrale stad), de productie van nieuwe bouwmaterialen en de bouw van nieuwe gebouwen zijn zeer energie-intensief en gaan gepaard met aanzienlijke CO_2-uitstoot. Door bestaand erfgoed te behouden, onderhouden en te verduurzamen, wordt deze uitstoot vermeden. Hoewel monumentale panden veelal van nature niet energiezuinig zijn, zijn er veel mogelijkheden om ze te verduurzamen zonder hun erfgoedwaarden te verliezen.
- Verminderen en hergebruik van materialen (circulaire stad), monumenten staan er vaak al honderden jaren. Dit betekent dat er in al die tijd geen sloop en nieuwbouw heeft plaatsgevonden, wat een enorme besparing van grondstoffen en energie oplevert. Door erfgoed te behouden en te hergebruiken, wordt het concept van de circulaire economie in de praktijk gebracht. Er wordt minder afval geproduceerd en de behoefte aan nieuwe grondstoffen wordt verminderd.

Participatie

De eigenaren van Haarlemmerdijk 146 hebben een zienswijze ingediend. De samenvatting van de zienswijze plus de beantwoording ervan zijn bijgevoegd in bijlage 04A-04B.

Financiële onderbouwing

Het aan- of afwijzen van de status van gemeentelijk monument heeft geen financiële consequenties voor de gemeente.

Communicatie

Binnen de gemeente

Opnemen in de te publiceren besluitenlijst

Buiten de gemeente

In overleg met de communicatieadviseur van Monumenten en Archeologie en de woordvoerder van stadsdeel Centrum.

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2025-063230	Stadsdeel Centrum Voordracht (pdf)
AD2025-063248	01 Aanvraag VVAB Haarlemmerdijk 146.pdf (pdf)
AD2025-063249	03 COK_Advies Haarlemmerdijk 146.pdf (pdf)
AD2025-063250	02 Beschrijving Haarlemmerdijk146.pdf (pdf)
AD2025-063251	04A Haarlemerdijk 146 zienswijze.pdf (pdf)
AD2025-063252	04B NotavanbeantwoordingZienswijzen Haarlemmerdijk 146.docx (msw12)
AD2025-063253	05 Contour_Haarlemmerdijk 146.pdf (pdf)

Uitslag

A Akkoord